

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ-4101-22-08/2011
P/11/073

Szczecin, dnia lutego 2012 r.

Pan
prof. dr hab. Waldemar Tarczyński
Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Uniwersytecie Szczecińskim (dalej *Uniwersytet*) kontrolę w zakresie organizacji i finansowania kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do dnia zakończenia kontroli, tj. 23 grudnia).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 4 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uniwersytetu w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. studia wyższe w specjalizacji nauczycielskiej Uniwersytet prowadził na 7 kierunkach studiów pierwszego stopnia², 5 kierunkach studiów drugiego stopnia³ oraz 7 kierunkach jednolitych studiów magisterskich⁴. Studiami tymi objętych było łącznie 2.539 studentów, z czego na studiach stacjonarnych 2.094 i 445 na niestacjonarnych.

2. Zgodnie z art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁵ (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2011 r.) absolwenci roku akademickiego 2010/2011 (735 osób) na studiach pierwszego stopnia uzyskiwali przygotowanie do nauczania dwóch przedmiotów (rodzajów zajęć), tj. głównego i

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Historia, Pedagogika, Pedagogika specjalna, Wychowanie Fizyczne, Matematyka, Filologia, Filologia polska.

³ Historia, Pedagogika, Wychowanie fizyczne, Matematyka, Filologia polska.

⁴ Historia, Pedagogika, Wychowanie fizyczne, Filologia polska, Filologia, Matematyka, Teologia.

⁵ Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 ze zm.

dotatkowego, w tym w 10 specjalnościach na studiach stacjonarnych oraz w 2 specjalnościach na studiach niestacjonarnych. Natomiast absolwenci roku akademickiego 2010/2011 na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich uzyskiwali przygotowanie do nauczania jednego lub dwóch przedmiotów (rodzajów zajęć), co było zgodne z postanowieniami zawartymi w cz. I „Wymagania ogólne” załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli⁶ (dalej *rozporządzenie MENiS z 2004 r.*), w tym w 9 specjalnościach na studiach stacjonarnych i w 4 specjalnościach na studiach niestacjonarnych.

3. Analiza planów i programów studiów absolwentów roku akademickiego 2010/2011 dla 25 specjalności nauczycielskich oraz 50 suplementów do dyplomów (po 2 suplementy z każdej z 25 specjalności nauczycielskich) wykazała, że w trakcie studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich dla 8 specjalności nauczycielskich nie zachowano standardów kształcenia nauczycieli, określonych w rozporządzeniu MENiS z 2004 r.:

a) na studiach pierwszego stopnia dotyczyło to 4 specjalności nauczycielskich, dla których w planach i programach zajęć nie wyodrębniono przedmiotów kształcenia nauczycielskiego, a planowana i zrealizowana łączna ilość godzin była niższa niż suma ilości godzin wynikająca z, obowiązującego od 1 października 2007 r., rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także tryb tworzenia i warunki, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki⁷ (dalej *rozporządzenie MNiS z 2007 r.*) oraz rozporządzenia MENiS z 2004 r.:

- na kierunku Pedagogika w specjalności „Edukacja elementarna i integracyjna” (studia stacjonarne, 64 absolwentów⁸) planowana i zrealizowana ilość godzin wyniosła 2.095, a powinna wynieść co najmniej 2.560 w tym: 1.800 godzin dla kierunku Pedagogika wg załącznika nr 78 do rozporządzenia MNiS z 2007 r., 400 godzin przedmiotów z zakresu dodatkowej specjalności nauczycielskiej i 360 godzin przedmiotów kształcenia nauczycielskiego wg rozporządzenia MENiS z 2004 r.

- na kierunku Pedagogika w specjalności „Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna” (studia stacjonarne, 63 absolwentów) planowana i zrealizowana ilość godzin wyniosła 2.200, a powinna wynieść, co najmniej 2.560 godzin.

- na kierunku Wychowanie fizyczne w specjalności „Wychowanie fizyczne z gimnastyką korekcyjną” (studia stacjonarne, 77 absolwentów) planowana i zrealizowana ilość godzin wyniosła 2.500, a powinna wynieść co najmniej 2.660, (1.900 godzin dla kierunku Wychowanie fizyczne wg załącznika nr 113 do rozporządzenia MNiS z 2007 r. oraz 400 godzin przedmiotów z zakresu dodatkowej specjalności nauczycielskiej i 360 godzin przedmiotów kształcenia nauczycielskiego wg rozporządzenia MENiS z 2004 r.)

⁶ Dz.U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2110.

⁷ Dz.U. z 2007 r. Nr 164, poz. 1166.

⁸ Dane dot. liczby absolwentów wg stanu na 28.10.2011 r.

- na kierunku Wychowanie fizyczne w specjalności „Wychowanie fizyczne z gimnastyką korekcyjną” (studia niestacjonarne, 28 absolwentów) planowana i zrealizowana ilość godzin wyniosła 1.856, a powinna wynieść co najmniej 2.870 godzin (1.140 godzin, tj. 60% z 1.900, dla kierunku Wychowanie fizyczne wg załącznika nr 113 do rozporządzenia MNiS z 2007 r. oraz 400 godzin przedmiotów z zakresu dodatkowej specjalności nauczycielskiej i 330 godzin przedmiotów kształcenia nauczycielskiego wg rozporządzenia MENiS z 2004 r.)

b) na studiach drugiego stopnia dotyczyło to 1 przypadku, gdzie w planach i programach zajęć nie wyodrębniono przedmiotów kształcenia nauczycielskiego, a planowana i zrealizowana łączna ilość godzin zajęć była niższa niż suma ilości godzin wynikająca z rozporządzenia MNiS z 2007 r. oraz rozporządzenia MENiS z 2004 r.:

- na kierunku Pedagogika w specjalności „Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna” (studia stacjonarne, 29 absolwentów) planowana i zrealizowana ilość godzin wyniosła 855, a powinna wynieść co najmniej 1.025 godzin (800 godzin dla kierunku Pedagogika wg załącznika nr 78 do rozporządzenia MNiS z 2007 r. oraz 150 godzin przedmiotów z zakresu dodatkowej specjalności nauczycielskiej i 75 godzin przedmiotów kształcenia nauczycielskiego wg rozporządzenia MENiS z 2004 r.)

c) na jednolitych studiach magisterskich dotyczyło to 2 przypadków, gdzie w planach i programach zajęć wyodrębniono przedmioty kształcenia nauczycielskiego, ale w mniejszej ilości godzin niż zostało to określone w rozporządzeniu MENiS z 2004 r.:

- na kierunku Teologia w specjalności nauczycielskiej (studia stacjonarne, 54 absolwentów) mimo, że planowana i zrealizowana ilość godzin wyniosła 3.634 tj. więcej niż wymagane 3.530, to planowana i zrealizowana liczba godzin w zakresie przedmiotów kształcenia nauczycielskiego wynosiła 295 a powinna wynieść 330,

- na kierunku Teologia w specjalności nauczycielskiej (studia stacjonarne, 2 absolwentów), mimo, że planowana i zrealizowana ilość godzin wyniosła 2.356 tj. więcej niż wymagane 2.330, to planowana i zrealizowana liczba godzin w zakresie przedmiotów kształcenia nauczycielskiego wynosiła 295 a powinna wynieść 330.

4. Organizacja praktyk pedagogicznych w zakresie jej wymiaru godzinowego, dokumentowania i zaliczania dotycząca absolwentów roku akademickiego 2010/2011 była zgodna z postanowieniami zawartymi w rozporządzeniu MENiS z 2004 r.

5. z realizowanych przez Uniwersytet studiów wyższych w specjalizacji nauczycielskiej ze środków europejskich współfinansowana była realizacja zajęć II roku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika w specjalności „Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna”. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że ich realizacja, poza objęciem tymi studiami 202 a nie 210 studentów, prowadzona była z zachowaniem postanowień umowy partnerskiej z dnia 21 maja 2009 r. zawartej z Uniwersytetem w Białymstoku oraz wniosku o dofinansowanie.

6. Uniwersytet realizował również studia podyplomowe dające kwalifikacje nauczycielskie⁹ oraz studia podyplomowe doskonalące dla nauczycieli¹⁰.

Badanie realizacji 3 studiów podyplomowych dających kwalifikacje nauczycielskie wykazało, że spełniały one wymagania określone w rozporządzeniu MENiS z 2004 r., a w przypadku „Studiów podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych” współfinansowanych ze środków europejskich” stwierdzono, że realizowane były zgodnie z umową partnerską z 23.10.2008 r. zawartą z Uniwersytetem w Białymstoku i wnioskiem o dofinansowanie.

Badanie realizacji 2 studiów podyplomowych doskonalących dla nauczycieli wykazało, że zachowano warunki ich organizacji, a w przypadku studiów podyplomowych „Podstawy przedsiębiorczości dla nauczycieli” przestrzegano również postanowień umowy z 29.09.2010 r. zawartej z Narodowym Bankiem Polskim.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Przestrzeganie przy kształceniu w specjalizacji nauczycielskiej realizacji pełnego wymiaru godzin zajęć określonych dla poszczególnych kierunków studiów oraz standardów kształcenia nauczycieli.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rektora o nadesłanie, w terminie miesiąca od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się - stosownie do art. 62 ust. 2 ustawy o NIK - od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

⁹ Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna; Przygotowanie pedagogiczne dla studentów II stopnia kierunku „Nauki o rodzinie”; Podyplomowe studia pedagogiczne; Studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych; Oligofrenopedagogika.

¹⁰ Matematyka; Edukacja dla bezpieczeństwa, Przysposobienie Obronne i Koordynator Bezpieczeństwa Placówek Edukacji i Kultury; Wychowanie Prorodzinne i Seksualne; Przyroda; Podstawy przedsiębiorczości dla nauczycieli; Wiedza o społeczeństwie; Studia podyplomowe z geografii.